

CUPRINS

INTRODUCERE	1
1. Contextul nașterii și construcția dreptului internațional privat european	1
2. Delimitarea temei de cercetare științifică	7
3. Importanța teoretică și practică a temei de cercetare științifică	13
4. Scopurile temei de cercetare științifică abordată	16
5. Planul analizei	17
TITLUL I. COMPETENȚA JURISDICȚIONALĂ ÎN MATERIE CIVILĂ ȘI COMERCIALĂ	19
Capitolul I. Competența jurisdicțională. Noțiune și particularități	19
§1. Precizări prealabile	19
§2. Noțiunea de „competență jurisdicțională”	20
§3. Structura analizei	22
Capitolul II. Competența jurisdicțională în materie civilă și comercială	25
<i>Secțiunea 1. Aspecte introductive</i>	25
§1. Intrare în vigoare	25
§2. Aplicare teritorială	29
§3. Domeniul de aplicare	30
1. Scopul regulamentului	30
2. Sfera de aplicare	32
3. Domenii excluse din sfera de aplicare a regulamentului	38
§4. Dispoziții tranzitorii	40
§5. Relația cu alte instrumente de drept internațional privat	40
1. Regula	40
2. Raportul dintre Regulamentul Bruxelles I cu Convenția de la Bruxelles din 1968	42
3. Relația cu Convenția de la Lugano din 2007	43
§6. Evoluția de la Regulamentul Bruxelles I și elementele de noutate	45
<i>Secțiunea a 2-a. Competența jurisdicțională</i>	46
§1. Precizări prealabile	46
§2. Reguli generale în materie de jurisdicție	48
1. Pârâțul are domiciliul într-un stat membru	48

2. Pârâțul nu are domiciliul într-un stat membru _____	50
§3. Competențe speciale _____	52
1. Sediul materiei _____	52
2. Competența în materie contractuală _____	52
3. Competența în materie delictuală și cvasidelictuală _____	61
4. Competența în materia răspunderii civile în cazul săvârșirii unei infracțiuni _____	65
5. Competența în cazul recuperării unui bun cultural _____	65
6. Competența privind sucursalele, filialele sau sediile secundare _____	66
7. Competența în cazul procedurilor conexe _____	66
§4. Competența în cazul contractelor speciale _____	67
1. Sediul materiei _____	67
2. Competența în materie de asigurări _____	68
2.1. Aspecte generale _____	68
2.2. Acțiuni împotriva asigurătorului _____	70
2.3. Acțiuni ale asigurătorului împotriva părții asigurate _____	72
2.4. Acorduri de alegere a competenței _____	72
3. Competența în materia contractelor încheiate cu consumatorii _____	74
3.1. Aspecte generale _____	74
3.2. Noțiunea de „consumator” _____	74
3.3. Noțiunea de „contracte încheiate cu consumatorii” _____	75
3.4. Competența specială _____	79
3.5. Acordurile de alegere a competenței _____	80
4. Competența în materia contractelor individuale de muncă _____	80
4.1. Aspecte generale _____	80
4.2. Competența specială _____	81
4.3. Acordurile de alegere a competenței _____	83
§5. Competența exclusivă _____	83
1. Normele de competență exclusivă _____	83
2. Efectele nerespectării _____	88
§6. Prorogarea de competență _____	89
1. Convenția atributivă de competență _____	89
2. Condiții de valabilitate _____	91
3. Efectele convenției atributive de competență _____	93
4. Competența prin înfățișarea pârâtului _____	94
§7. Litispendența și conexitatea _____	96
1. Litispendența _____	96
2. Conexitatea _____	99

TITLUL II. LEGEA APLICABILĂ LITIGIILOR DE DREPT INTERNĂȚIONAL PRIVAT ÎN MATERIE CONTRACTUALĂ ÎN DREPTUL EUROPEAN	100
Capitolul I. Conflictele de legi	100
§1. Precizări prealabile	100
§2. Noțiunea de „conflict de legi” și de „normă conflictuală”	101
§3. Structura analizei și normele conflictuale în vigoare la nivel european	103
Capitolul II. Legea aplicabilă obligațiilor contractuale	105
<i>Secțiunea 1. Aspecte introductive</i>	105
§1. Intrare în vigoare și aplicare temporală în statele membre	105
§2. Aplicare teritorială	105
§3. Aplicare universală	107
§4. Domeniul de aplicare	108
1. Scopul regulamentului	108
2. Sfera de aplicare	109
§5. Relația cu alte instrumente de drept internațional privat	114
1. Raportul cu alte dispoziții de drept european	114
2. Raportul cu Convenția de la Roma	115
3. Raporturile cu alte convențiile internaționale în vigoare	117
<i>Secțiunea a 2-a. Legea aplicabilă condițiilor de formă a contractului</i>	118
<i>Subsecțiunea 1. Condițiile de formă a contractului</i>	118
§1. Aspecte generale	118
§2. Caracterul normelor conflictuale privind forma contractului	119
<i>Subsecțiunea a 2-a. Legea aplicabilă formei contractului</i>	121
§1. Precizări prealabile	121
§2. Legea aplicabilă formei contractului încheiat între persoane aflate în aceeași țară la momentul contractării	122
§3. Legea aplicabilă formei contractului încheiat între persoane aflate în state diferite	124
§4. Legea aplicabilă formei actelor juridice unilaterale care au legătură cu contractul	126
§5. Calificarea unor noțiuni relevante	127
1. Noțiunea de „reședință obișnuită”	127
2. Calificarea noțiunii de loc al încheierii contractului	130

§6. Excepții de la regulile generale privind legea aplicabilă formei contractelor _____	131
1. Legea aplicabilă formei contractelor încheiate cu consumatorii _____	132
2. Legea aplicabilă formei contractelor care au ca obiect un drept real imobiliar sau un drept de locațiune a unui imobil _____	132
<i>Subsecțiunea a 3-a. Legea aplicabilă mijloacelor de probă a contractului _____</i>	133
<i>Subsecțiunea a 4-a. Domeniul legii aplicabile formei contractului _____</i>	135
§1. Aspecte generale _____	135
§2. Domeniul legii aplicabile aspectelor de formă a contractului _____	135
§3. Domeniul legii aplicabile mijloacelor de probă a contractului _____	137
<i>Secțiunea a 3-a. Legea aplicabilă condițiilor de fond ale actului juridic _____</i>	138
<i>Subsecțiunea 1. Condițiile de fond ale actului juridic _____</i>	138
<i>Subsecțiunea a 2-a. Aplicarea legii alese de către părți (lex voluntatis) _____</i>	139
§1. Temeiul de drept, izvorul și obiectul voinței părților _____	139
1. Temeiul de drept al alegerii legii aplicabile de către părți _____	139
2. Izvorul voinței părților _____	145
3. Obiectul voinței părților _____	146
§2. Exprimarea libertății de alegere _____	149
1. Temei de drept _____	149
2. Alegerea expresă a <i>lex contractus</i> _____	149
2.1. Clauza de alegere a <i>lex contractus</i> _____	149
2.2. Sistemul de drept care guvernează clauza de alegere _____	150
2.3. Gradul de independență a clauzei de alegere față de contractul în care e inserată _____	151
2.4. Felurile alegerii exprese _____	153
3. Alegerea tacită a <i>lex contractus</i> _____	153
§3. Momentul alegerii dreptului aplicabil _____	155
§4. Conținutul alegerii dreptului aplicabil _____	156
§5. Schimbarea dreptului aplicabil ales _____	157
§6. Limitele libertății de alegere a dreptului aplicabil _____	158
1. Dreptul părților de a desemna ca aplicabil un sistem de drept fără legături obiective cu contractul _____	158
2. Limitele libertății de alegere _____	160

<i>Subsecțiunea a 3-a. Legea aplicabilă contractului după criteriile obiective (localizarea obiectivă a contractului)</i>	163
§1. Aspecte introductive	163
1. Localizarea obiectivă a contractului ca soluție subsidiară	163
2. Noțiunea de „criterii de localizare obiectivă” a contractului	164
§2. Localizarea obiectivă a contractului	165
1. Aspecte generale	165
2. Primul criteriu de localizare obiectivă: tipul de contract	167
2.1. Aspecte prealabile	167
2.2. Legea aplicabilă contractului de vânzare-cumpărare	168
2.3. Legea aplicabilă contractului de prestări servicii	171
2.4. Legea aplicabilă contractelor în materie imobiliară	180
2.5. Legea aplicabilă contractelor încheiate în cadrul unui sistem multilateral	186
3. Al doilea criteriu de localizare obiectivă a contractului: aplicarea legii statului în care își are reședința obișnuită partea contractantă care efectuează prestația caracteristică	188
3.1. Aspecte prealabile	188
3.2. Contractele cărora nu li se aplică art. 4 alin. (1)	189
3.3. Contractele cărora li se aplică mai multe dintre lit. a)-h) de la art. 4 alin. (1) din Roma I	191
4. Al treilea criteriu de localizare obiectivă: contractul prezintă în mod vădit legături mai strânse cu legea unui alt stat	193
4.1. Aspecte introductive – enunțarea regulii	193
4.2. Legea proprie a contractului	194
4.3. Moduri și indicii de determinare	196
5. Al patrulea criteriu de localizare obiectivă a contractului: legea statului cu care contractul prezintă cele mai strânse legături în cazul în care legea aplicabilă nu poate fi determinată pe baza primelor două criterii	199
§3. Legea aplicabilă actelor juridice accesorii	199
§4. Excepții de la aplicarea legii contractului: norme de aplicație imediată și ordinea publică	200
§5. Excluderea retrimiterii potrivit Regulamentului Roma I	202
<i>Subsecțiunea a 4-a. Domeniul de aplicare a legii contractului</i>	203
§1. Aspecte introductive	203

§2. Elementele care intră în domeniul de aplicare a legii contractului _____	205
1. Condițiile de fond ale contractului _____	205
2. Interpretarea contractului _____	208
3. Efectele contractului _____	208
4. Executarea contractului _____	209
4.1. Regula aplicării <i>lex contractus</i> pentru executarea contractului _____	209
4.2. Excepțiile de la aplicarea <i>lex contractus</i> în materie de executare _____	211
5. Prezumțiile legale și sarcina probei _____	213
6. Drepturile creditorului asupra patrimoniului debitorului _____	214
7. Răspunderea contractuală _____	215
8. Stingerea obligațiilor contractuale, prescripția și decăderea din drepturi _____	216
9. Nulitatea contractului _____	216
§3. Convenții care nu intră în domeniul de aplicare a legii contractului _____	218
§4. Domeniul legii aplicabile contractelor de intermediere _____	219
§5. Domeniul legii aplicabile contractelor bancare _____	220
<i>Subsecțiunea a 5-a. Legea aplicabilă modurilor de transmitere, transformare și stingere a obligațiilor contractuale, precum și prescripției extinctive</i> _____	221
§1. Cesiunea de creanță _____	221
1. Legea aplicabilă cesiunii de creanță _____	221
2. Calificarea noțiunii de cesiune _____	224
§2. Subrogația _____	224
1. Subrogația convențională _____	225
2. Subrogația legală _____	227
§3. Novația și delegația _____	229
§4. Modurile de stingere a obligațiilor _____	230
1. Legea aplicabilă modurilor de stingere a obligațiilor, în general _____	230
2. Legea aplicabilă compensației _____	231
§5. Prescripția extintivă _____	232
<i>Secțiunea a 4-a. Legea aplicabilă contractelor speciale</i> _____	234
<i>Subsecțiunea 1. Legea aplicabilă contractelor de transport</i> _____	234
§1. Aspecte generale _____	234
§2. Contractul de transport de mărfuri _____	234
§3. Contractul de transport de persoane _____	238
<i>Subsecțiunea a 2-a. Legea aplicabilă contractelor încheiate cu consumatorii</i> _____	241

<i>Subsecțiunea a 3-a. Legea aplicabilă contractelor de asigurare</i>	249
§1. Aspecte generale	249
§2. Legea aplicabilă asigurărilor facultative	249
§3. Legea aplicabilă asigurărilor obligatorii	253
<i>Subsecțiunea a 4-a. Legea aplicabilă contractelor individuale de muncă</i>	254
TITLUL III. EFECTELE HOTĂRĂRILOR STRĂINE ÎN MATERIE CIVILĂ ȘI COMERCIALĂ ÎN ROMÂNIA	260
Capitolul I. Libera circulație a hotărârilor în materie civilă și comercială	260
§1. Precizări prealabile	260
§2. Reglementarea liberei circulații a hotărârilor	261
§3. Structura analizei	262
Capitolul II. Efectele hotărârilor străine în materie civilă și comercială	264
<i>Secțiunea 1. Aspecte introductive</i>	264
§1. Aspecte generale	264
§2. Hotărârile producătoare de efecte în temeiul regulamentului	266
<i>Secțiunea a 2-a. Recunoașterea hotărârilor pronunțate într-un stat membru UE</i>	268
§1. Regula	268
§2. Căile de invocare a hotărârii străine	269
§3. Recunoașterea de drept	271
§4. Refuzul recunoașterii	274
1. Impedimente de procedură	274
2. Impedimente de competență jurisdicțională	287
<i>Secțiunea a 3-a. Executarea hotărârilor pronunțate într-un stat membru UE</i>	290
§1. Regula	290
§2. Procedura de executare	292
§3. Refuzul executării	297
1. Impedimente la executare	298
2. Introducerea unei cereri de refuz al executării	298
3. Procedura de soluționare a cererii	299
4. Căile de atac	301
§4. Analiză istorică a regimului executării potrivit Regulamentului nr. 44/2001	301
§5. Consecința efectului executoriu	309

TITLUL IV. FURNIZAREA DE DOCUMENTE ȘI OBȚINEREA DE PROBE DIN STRĂINĂTATE	311
Capitolul I. Cooperarea între statele membre în soluționarea procedurilor de drept internațional privat	311
§1. Precizări prealabile	311
§2. Structura analizei	312
Capitolul II. Notificarea și comunicarea de documente în statele membre	314
<i>Secțiunea 1. Aspecte introductive</i>	<i>314</i>
§1. Intrare în vigoare	314
§2. Aplicare teritorială	317
§3. Domeniul de aplicare	319
1. Scopul regulamentului	319
2. Sfera de aplicare	321
§4. Autoritățile desemnate de statele membre	325
<i>Secțiunea a 2-a. Transmiterea și notificarea sau comunicarea în statele membre</i>	<i>329</i>
§1. Transmiterea și notificarea sau comunicarea actelor judiciare	329
1. Modalități de transmitere și de notificare sau de comunicare a actelor judiciare	329
2. Transmiterea actelor judiciare prin agențiile de transmitere și de primire	329
2.1. Transmiterea și primirea actelor judiciare	329
2.2. Notificarea sau comunicarea actelor judiciare	334
2.3. Refuzul primirii actelor judiciare	340
3. Transmiterea actelor judiciare pe cale consulară sau diplomatică	345
4. Notificarea sau comunicarea actelor judiciare prin intermediul agenților diplomatici sau consulari	346
5. Notificarea sau comunicarea actelor judiciare prin intermediul serviciilor de curierat	346
6. Notificarea sau comunicarea actelor judiciare în mod direct	347
7. Neprezentarea părâtului la înfățișare	347
§2. Transmiterea și notificarea sau comunicarea actelor extrajudiciare	350
Capitolul III. Cooperarea judiciară în domeniul obținerii de probe în materie civilă sau comercială	351
<i>Secțiunea 1. Aspecte introductive</i>	<i>351</i>
§1. Intrare în vigoare	351
§2. Aplicare teritorială	353

§3. Domeniul de aplicare _____	354
1. Scopul regulamentului _____	354
2. Sfera de aplicare _____	356
§4. Autoritățile desemnate de statele membre _____	360
1. Instanța solicitantă _____	361
2. Instanța solicitată _____	362
3. Organismul central _____	362
<i>Secțiunea a 2-a. Transmiterea și executarea cererilor privind obținerea de probe _____</i>	<i>364</i>
§1. Modalități de obținere de probe în și din străinătate _____	364
§2. Obținerea de probe prin intermediul instanțelor solicitate _____	364
1. Aspecte introductive _____	364
2. Transmiterea cererii _____	365
2.1. Sediul materiei _____	365
2.2. Forma și conținutul cererii _____	365
2.3. Limba de redactare a cererii _____	367
2.4. Mijloacele de transmitere a cererilor _____	368
3. Primirea cererii _____	368
3.1. Regula _____	368
3.2. Cerere incompletă _____	370
4. Îndeplinirea actului de cercetare de către instanța solicitată _____	371
4.1. Regula _____	371
4.2. Proceduri speciale de executare a cererii _____	374
4.3. Îndeplinirea actului de cercetare în prezența și cu participarea părților _____	380
4.4. Îndeplinirea actului de cercetare în prezența și cu participarea reprezentanților instanței solicitante _____	381
5. Refuzul de executare a cererii _____	382
§3. Obținerea de probe în mod direct _____	385
1. Transmiterea cererii _____	385
2. Acceptarea cererii și îndeplinirea actului de cercetare _____	386
3. Refuzul cererii _____	387
CONCLUZII ȘI PROPUNERI DE LEGE FERENDA _____	388
BIBLIOGRAFIE _____	407